

Omstart

»en möjlighet att vara en radikal motbild«

När detta skrivs har bara några dagar gått sedan det nya året ringdes in med sedvanliga mousserande drycker och färgsprakande pyroteknik. Ännu ett år läggs till handlingarna och för många ger nyårsfirandet inte bara tillfälle till festligheter och glädje utan också till eftertanke och nystart. Bort med det gamla och in med det nya. Förra årets misstag skall inte upprepas! Här skall nya tag tas!

Trots det är nyårsafton de brutna löftenas högtid. ”Jag ska gå ner i vikt.” ”Jag ska sluta röka.” ”Jag ska börja träna.” Oräkneliga nyårslöften avläggs varje år bara för att snart brytas igen. *Vestmanlands Läns Tidning* rapporterar att ”redan efter en månad bryts nyårsloftet”, enligt uppgifter från flera träningsanläggningar tidningen varit i kontakt med. Så är det säkert. Det är som att nyårsloftet redan när det avläggs är dömt på förhand. Våra goda intentioner går alltför ofta om intet. Och med misslyckandet kommer besvikelsen. Kanske rent av skammen. När vårt värde förtjänas genom prestationer så känner sig lätt den prestationssvaga värdelös. Och är det något vår samtid är fullkomligt genomsyrat av så är det väl prestationskrav? Vi ska vara smala, vältränade och ha lyckade relationer. I skolans värld pågår ett systemskifte från en omsorgsmodell (hånfullt kallad ”flumskola” av sina motståndare) till en nyliberal betygshets och krav på studentexamens återinförande. På arbetsplatsen är tillvaron orolig för den vars effektivitet skall bedömas av välarvoderade personalkonsulter inför nästa runda av nedskärningar i jakten på ständigt ökande avkastning. Prester, prester, prester! Människovärdet förvandlas till matematik och villkoras i balansräkningen. Blir du lönsam lille vän?

Samtidigt som detta pågår talas det ofta om alla människors lika värde. Alla människors lika rättigheter. Alla människors lika möjligheter. Ändå fortgår gallringarna på arbetsmarknaden, de omänskliga avvisningarna av flyktingar avlöser varandra och äldrevårds-skandalerna står som spön i backen. Ett samhälle som inte ser till den minsta av oss är ett hårt samhälle. Ett samhälle som bygger på al-

las lika rätt att armbåga sig fram drabbas snart av änkestötsepidemi.

Vi avlägger löften och vi misslyckas. År från år, i en ständig cyklisk rörelse. Därför behöver vi en omstart. Ifrån datorernas värld har vi lärt oss att de flesta problem löses med en ”reboot”. Ctrl-Alt-Delete, så försöker vi igen. Nyårsafton som den stora reset-knappen.

Möjligheten till omstart är något som vi också kan känna igen inom kyrkan. I varje gudstjänst erbjuds vi förlåtelsen. Skillnaden är bara den att i kyrkan behöver vi inte avlägga några löften för att duga. Vi blir alla ovillkorligen förlåtna. Utan prestationer. Och det vi inte kan förlåta varandra, det vi inte kan förlåta oss själva, det förlåter Gud.

Skillnaden mellan prestationssamhällets nyårsloftesteologi och kyrkans ovillkorade människovärde är att det senare grundas i gudslighetstanken. Skapade till Guds avbild är vi allt annat än fullkomliga, men i skenet av vad Mäster Eckhart kallade gnistan i själens yttersta udd, bleknar ändå alla prestationskrav bort. Vad vi än gör, vad vi än misslyckas med, kan ingenting förminska detta återsken av den evighet som är Gud.

Om kyrkan lever i och av detta sken, finns en möjlighet att vara en radikal motbild mot det samhälle som räknar ner vårt människovärde för varje felsteg och aldrig förlåter oss våra skulder. Kyrkans uppdrag att erbjuda ett alternativ har kanske aldrig varit viktigare än idag. Mitt i hetsjakten på bättre produktivitet och fetare bonusavtal står kyrkan stilla kvar. Vilar. Andas. En närvaro i tiden som berättar att en annan värld är möjlig.

*Vila i mig, du ska se att allt ska bli
stilla i dig, genom mig kan du
bli fri.*

*Jag finns här hos dig. Fast
vågorna går höga
kan du vila, vila, vila i mig.*

PETER FORSBERG

